

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๑. จริงอยู่ แม้พระธรรมสังคากาจารย์ ได้กล่าวคำนี้ไว้ในโกศลสังยุต
 ว่า ก็ โดยสมัยนั้นแล การบูชาัญอย่างขนานใหญ่ ย่อมเป็นสิ่งทีพระเจ้า
 ปเสนทิโกศล เตรียมการไว้เฉพาะแล้ว โคถึก ๕๐๐ ตัว ลูกโคตัวผู้ ๕๐๐ ตัว
 ลูกโคตัวเมีย ๕๐๐ ตัว แพะ ๕๐๐ ตัว แกะ ๕๐๐ ตัว เป็นสัตว์ที่ถูกนำไปหา
 หลักแล้ว เพื่อประโยชน์แก่การบูชาัญ คนเหล่านั้นแม่ใด คือทาสผู้ชายก็ดี
 ทาสผู้หญิงก็ดี คนรับใช้ก็ดี คนงานก็ดี ย่อมมี เพื่อการบูชาัญนั้น คนแม่เหล่า
 นั้น ถูกข่มขู่ด้วยอาชญา ถูกภัยคุกคามแล้ว มีหน้าองน้ำตา พวกนั้นร้องไห้
 ระงม ๆ

ประชาชนจำนวนมาก ได้พากันร้องเสียงดังคร่ำครวญอยู่เพื่อประโยชน์
 แก่เหล่าญาติของตน ๆ เสียงร้องได้เป็นประหนึ่งเสียงแผ่นดินใหญ่ถล่ม ๆ
 ครั้งนั้น พระนางมัลลิกาเทวี ทรงได้ยินเสียงนั้นแล้ว เสด็จไปหาพระราชา
 ถึงพระราชสำนักทูลถามว่า ข้าแต่มหाराชเจ้า พระอินทรีย์ของพระองค์
 ผิดสำแดงหรือหนอแล พระองค์ปรากฏ ประคองมีพระรูปโสมมอดโรย ๆ
 พระราชา. เรื่องอะไรของเธอด้วยเล่า มัลลิกา เธอ (คง) ไม่รู้ถึงอสรพิษกำลัง
 เลื้อยไปใกล้หูเรา (ชินะ) ๆ พระนางมัลลิกา. ก็ ชื่อนั้น อะไรหรือ พระเจ้าข้า ๆ
 พระราชา. ในเวลากลางคืน เราได้ยินเสียงชื่อเห็นปานนี้ เรานั้นจึงถามปุโรหิต
 ได้ยิน (คำตอบ) ว่า อันตรายถึงแก่ชีวิต กำลังปรากฏแก่พระองค์ พระองค์บูชาัญ
 มีสัตว์ชนิดละ ๑๐๐ ครบทุกชนิดแล้ว จึงจักได้ชีวิต จึงคิดว่า ชีวิตของเราเท่านั้น
 เป็นลาภของเรา จึงสั่งให้จับสิ่งมีชีวิตเหล่านี้เอาไว้ ๆ พระนางมัลลิกาเทวี
 ทูลว่า ข้าแต่มหाराชเจ้า พระองค์ ช่างโง่เขลา (แท้) พระองค์เป็นผู้มีภักษามาก
 พระองค์เสวยพระกระยาหารอันหุงด้วยข้าวตั้งทะนาน มีสุปะและพยัญชนะ
 ต่างชนิดหลายหลาก พระองค์ครองราชย์ในสองแคว้นก็จริง แต่พระปรีชา
 ของพระองค์ น้อยนิด ๆ พระราชา. เพราะเหตุไร เธอจึงพูดอย่างนี้เล่า ๆ

พระนางมัลลิกา. การได้ชีวิตของคนอื่น ด้วยความตายของคนอื่น พระองค์เคยเห็นที่ไหนดบ้าง เพราะเหตุไร พระองค์จึงทรงเชื่อถือถ้อยคำของพราหมณ์โง่เง่าแล้วโยนความทุกข์ไปเหนือประชาชนจำนวนมากเล่า พระบรมศาสดาผู้เป็นบุคคลชั้นเยี่ยมของชาวโลกพร้อมทั้งเทวโลก ผู้มีพระญาณไม่ขัดข้องในกาลทั้งหลายเมื่ออดีตกาลเป็นต้น ประทับอยู่ในพระวิหารอันไกล พระองค์ทูลถามพระบรมศาสดาพระองค์นั้นแล้ว ทำตามพระโอวาทของพระองค์เถิด ฯ

๒. ครั้งนั้นแล พระราชา เสด็จไปวิหารกับพระนางมัลลิกาด้วยยานเบาหลายคัน ถูภรรณภัยคุกคามแล้ว ไม่อาจทูลอะไร ๆ ได้ ถวายบังคมพระบรมศาสดา ประทับนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ ลำดับนั้น พระบรมศาสดาทรงทักทายพระราชนั้นก่อนว่า เชิญเถิด มหาบพิตร พระองค์เสด็จมาจากไหนแต่ยังวันนักเล่า ฯ พระราชาเมื่อนั้น ก็ประทับนั่งนิ่งเงียบเสีย ฯ ลำดับนั้นพระนางมัลลิกา กราบทูลแต่พระผู้มีภาคเจ้าว่า พระเจ้าข้า นัยว่า พระราชาทรงไต่ถามเสีย ในระหว่างมัชฌิมยามต่อเนื่องกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น ท้าวเธอจึงทรงแจ้งเรื่องนั้นแก่ปุโรหิต ปุโรหิต กราบทูลว่า พระองค์จักมีอันตรายถึงชีวิต เมื่อพระองค์จับสัตว์อย่างละ ๑๐๐ ทุกชนิด บูชาด้วย โลหิตในลำคอของสัตว์เหล่านั้น เพื่อประโยชน์แก่การขจัดอันตรายนั้น พระองค์จักได้ชีวิต พระราชาจึงรับสั่งให้จับสัตว์ไว้เป็นจำนวนมาก เพราะเหตุนี้ หม่อมฉันจึงพาพระราชนีมา ณ ที่นี้ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. วุศุคัฒปี เจตัง โกสลลัญญุตเต เตน โข ปน สมเขน ญโย
ปเสนทิกอสลลัญญุต มหาลัญญโย ปจจุปญฺจิตโต โหติ ปญจ จ อุตภสทานิ ปญจ จ
วจนตรสทานิ ปญจ จ วจนตริสทานิ ปญจ จ อชสทานิ ปญจ จ อูรพภสทานิ
ญญปนีทานิ โหนติ ยลลตถาย เขปีสุส เต โหนติ ทาสาติ วา ทาสีติ วา
เปสุสาติ วา กम्मกราคี วา เตปี ทณฺฑตชชิตา ภยตชชิตา อสุสมฺมา รุทมานา
ปริกมฺมานิ กโรนฺตีติ ฯ

มหาชน อตฺตโน อตฺตโน ฉาตีนํ อตฺถาย ปรีเทวมาโน มหาสทฺทมกาสิ ฯ
มหาปจฺจิวุทฺธิยนสทฺโท วีย อโหสิ ฯ อถ มลฺลิกา เทวี ตํ สุตฺวา ญโย สนฺตีกํ
คนฺตฺวา ก็ นฺ โข เต มหาราช อินฺทฺริยานิ อปากติกานิ กิลนฺตฺรูปา วีย
ปญฺญาตติ ปุจฺฉิ ฯ ก็ ตฺยหํ มลฺลิกเก ตฺวํ มม กณฺณมฺมูเล อาสีวีสํ กจฺจนฺตํ
น ชานาสีติ ฯ ก็ ปเนตํ เทวาคี ฯ รตฺติภาเค เม เอวฺรุโป นาม สทฺโท สุโต
โสหํ ปุโรหิตํ ปุจฺฉิตฺวา จีวิตนฺตฺราโย เต ปญฺญาตติ สพฺพสत्ตํ ยลลํ ยชิตฺวา
จีวิตํ ลภิสฺสตีติ สุตฺวา มม จีวิตเมว มยฺหํ ลาภิติ อิม ปาณเ คณฺหาเปสินฺตี ฯ
มลฺลิกา เทวี อนฺธพาลสฺสี มหาราช กิลจายี มหาภกฺโขสิ อนนฺกสฺอุปพฺยญฺชน-
วิกตี โภชนโทณฺปากํ ภูญฺชติ ทฺวีสุ รมฺมเจสุ รชชํ การสิ ปญฺญา ปน เต
มนฺทาคี อาห ฯ กสมฺมา เอวํ วเทสีติ ฯ กหํ ตยา อญฺญสฺส มรณเณ อญฺญสฺส
จีวิตลาโภ ทิฏฺฐปฺพุโป อนฺธพาลสฺส พฺราหฺมณฺสฺส กถํ คเหตุวา กสมฺมา
มหาชนสฺส อฺปริ ทุกขํ จิปสิ ฐรวีหารเ สเทวกสฺส โลกสฺส อคฺคปฺคฺคโล
อตีตาทีสุ อปฺปฏิหตฺวาโณ สตฺถา วสตี ตํ ปุจฺฉิตฺวา ตสฺโสวาทํ กโรหีติ ฯ

๒. อถ โข ราชา สลฺลหุเกหิ ยานเหิ มลฺลิกาย สทฺธี วิหารํ คนฺตฺวา
มรณภยตชชิตโต กิลจิจิ วตฺตํ อสภโกนฺโต สตฺถารํ วนฺทิตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสีติ ฯ
อถ นํ สตฺถา หนฺท กุโต นฺ ตฺวํ มหาราช อากจฺฉสิ ทิวา ทิวสฺสาติ ปจฺมตรํ
อาลปิ ฯ โสปี ตฺถนฺทึเขว นิสฺสีติ ฯ ตโต มลฺลิกา ภควโต อาโรเจสิ ฆนฺเต ญโย

กิริ มชฺฌิมยามสมนนฺตเร สทฺโท สุโต อถ นํ ปุโรหิตสฺส อโรเจสิ ปุโรหิตो
ชีวิตนฺตฺราโย เต ภวิสฺสตี ตสฺส ปฏิมานตฺตถาย สพฺพสฺเต ปาณฺ คเหตุวา
เตสํ กลโลหิตฺน ขณฺเณ ยิฏฺฐฺเจ ชีวิตํ ลภิสฺสตีตี อห ราชา ปาณฺ พหุ กณฺหาเปสิ
เตนายํ มया อิธานํโตติ ฯ
